

MANAGING QUALITY OF TRAINING PROFESSIONALS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTION

O. V. Kuchai, T.P. Kuchai

Abstract. *The article deals with the quality management of specialists training in higher education institutions. The main components of the quality management system training system are highlighted in the higher education institution. The strategy of institutions of higher education is singled out. Managing higher education requires strategic, practical and operational tasks.*

A balanced approach to analyzing the challenges of improving the management of the learning process in higher education provides the opportunity to integrate into one unit the most valuable practical developments that arose on the basis of many years of experience in the development of secondary and higher professional education programs. Thus, one of the main conditions for optimization of the system of strategic planning of integrated higher educational institutions is the target orientation on achievement of maximum economic efficiency and effectiveness, as well as account of shortcomings and advantages of integration strategies of educational and research institutions within the scientific and educational complex for joint activities taking into account the interests of all participants.

Key words: *management, training of specialists, institutions of higher education.*

УДК 378.011.3-051: 613/614 : 796.032

ВПРОВАДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ У ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

О. О. Момот, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

E-mail: tmovsd@ukr.net

Анотація. У статті висвітлено питання впровадження олімпійського руху у виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу. Відображено модель упровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес закладів вищої освіти. Розкрито структуру Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України.

Ключові слова: олімпійський рух, виховання, здоров'язбережувальне середовище, особистість майбутнього вчителя, вищий навчальний заклад.

Актуальність (Introduction). Олімпійський рух – громадський рух, що базується на добровільному об'єднанні громадян та організацій з метою пропаганди ідей олімпізму, здорового способу життя, розвитку фізичної культури і спорту; впливає на формування освітніх, соціальних, культурних, економічних і політичних цінностей та тенденцій в суспільстві, заохочує населення України до участі у фізкультурно-спортивній діяльності з метою збереження здоров'я, в якості розваги, справедливої гри, для посилення співробітництва, можливості вчитися, працювати у колективі, виховання поваги до людей [3; 4, с. 33].

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Analysis of recent researches and publications). Результати досліджень, матеріали міжнародних форумів, Олімпійських конгресів, свідчать про актуальність поширення олімпійського руху в світі. Проте

аналіз наукової літератури та матеріалів мережі Інтернет дозволив виявити, що на сьогоднішній день досі не розроблена ефективна технологія використання ідей олімпізму у процесі виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу.

Дослідження, яке провела міжнародна дослідницька компанія GfK в Україні в 2017 році, у рамках проекту Olympic Moves UA, дало змогу зрозуміти, як сучасна молодь відноситься до олімпійського руху: 35% пишуться українськими спортсменами, 36% - асоціюють досягнення олімпійців з прагненням до перемоги й чесною боротьбою, 39% вважають, що для високих досягнень у спорті необхідна наполеглива щоденна праця і цілеспрямованість. Як виявилось, для 33% молодих людей Олімпійські ігри означають дух змагання і чесною боротьби, для 27% Олімпіада – це гордість за Україну, для 19% – олімпійські ігри є джерелом оптимізму.

Мета (Purpose): розкрити особливості впровадження олімпійського руху у виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу.

Результати (Results). Виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу в дусі олімпійського руху, являє собою систему, яка виступає одним із елементів роботи вищого навчального закладу, а також громадських організацій, що опікуються вирішенням зазначеної проблеми. Для такої системи характерні зв'язки її елементів [2, с. 137]: по-перше: мети, завдань і принципів; по-друге: змісту, форм і методів; по-третє: функцій зазначеної вище діяльності. Таке бачення системи для нашої дослідницької роботи виявилось прийнятним, оскільки з'являється можливість різнобічного розгляду діяльності закладу вищої освіти, знаходячи нові шляхи для його вдосконалення.

Мета і завдання: формувати олімпійські знання та спрямувати їх на розвиток соціального, психічного, духовного та фізичного здоров'я майбутнього фахівця; формувати мотивацію у особистості майбутнього вчителя до здоров'язбережування в дусі олімпійського руху, усвідомлення їхнього значення у формуванні активного суб'єкта суспільного життя.

Виховання особистості майбутнього вчителя засобами олімпізму у здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу як процес керується *принципами виховання*, а саме: любов до себе і до свого оточення; здоров'язбережувальна вихованість; саморегуляційності свідомості й активності; працелюбності й ініціативності; взаємодія вищої школи і особистості майбутнього вчителя у здоров'язбережувальному середовищі; індивідуальний здоров'язбережувальний підхід до особистості майбутнього вчителя; результативності реалізації здоров'язбережувальних технологій.

Визначальними *функціями* є: 1) озброєння студентів олімпійськими знаннями з історії Олімпійських ігор Стародавньої Греції та сучасності; сучасного олімпійського руху, його завдань; цінностей та ідеалів олімпізму; 2) мотивація до здоров'язбережування засобами фізичної культури і спорту, Олімпійської символіки; 3) популяризація олімпійської літератури; 4) засвоєння студентами цінностей олімпізму; 5) виховання особистості під впливом олімпійського прикладу.

Для визначення ефективних форм і методів формування олімпійських знань у особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу було розроблено модель упровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес вишів із урахуванням їхньої специфіки роботи. У навчальному посібнику «Олімпійська освіта: теорія і практика» [2] В. Єрмоловою детально описано шляхи інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес шкілярів, які, на нашу думку, ми можемо використати і у своєму дослідженні.

Основними формами роботи було обрано: діяльність Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України, яке створено на базі факультету фізичного виховання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, а також проведення конференцій, семінарів, круглих столів, олімпійських тижнів, олімпійських уроків, олімпійських вікторин, олімпійських лекцій, кураторських годин, спортивних змагань з олімпійських видів спорту.

Модель упровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів показуємо на прикладі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (див. рис.1).

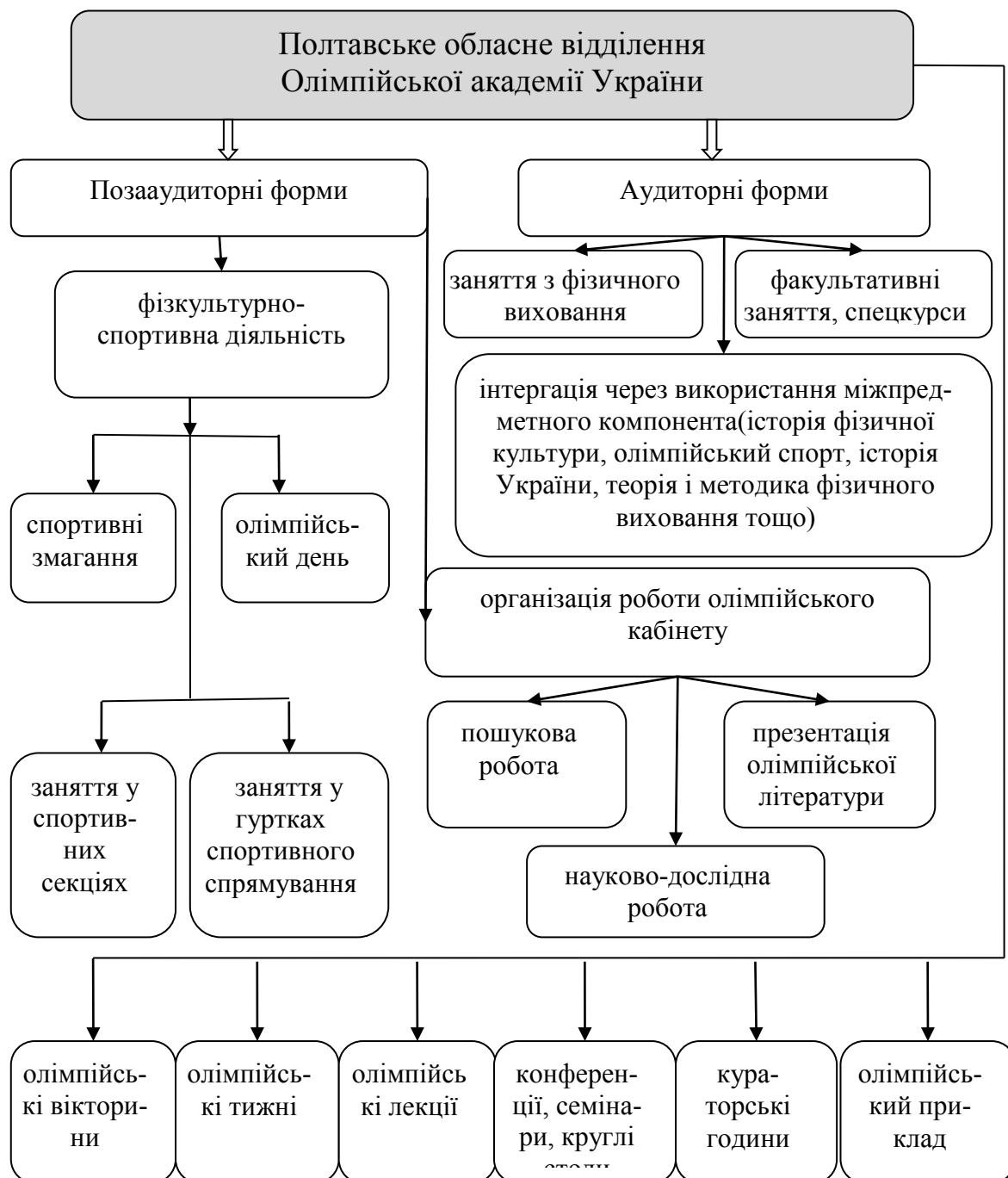


Рис. 1. Модель упровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Структуру відділення відображено на сайті факультету фізичного виховання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка у рубриці «Олімпійська академія» (електронний ресурс за адресою: <http://sport.pnpu.edu.ua/#>). Як зазначено на головній сторінці сайту, воно створено представниками кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін, де розміщено фото-перелік Олімпійської літератури, з якою можна ознайомитися на кафедрі. План роботи відділення відображено в Додатку 3.

Для майбутніх учителів та науково-педагогічних працівників на сайті розміщені певні рубрики, як-от:

- Про Полтавське обласне відділення Олімпійської академії України;
- Заходи і події, які проводить Академія;
- Олімпійська література;
- Олімпійці серед нас.

Найбільший інтерес майбутніх фахівців вищих навчальних закладів викликала фізкультурно-спортивна діяльність. *Фізична культура і спорт* – найбільш ефективні засоби олімпійського руху. Завдяки роботі, що її проводять Олімпійський комітет, Олімпійська Академія України, Полтавське обласне відділення Національного олімпійського комітету України, Полтавське обласне відділення Олімпійської академії України, у нашій країні з'являється все більше вищих навчальних закладів, які підтримують фізичну культуру та спорт. В Україні є всі необхідні умови й ресурси для належного розвитку масовості фізкультурно-спортивного руху.

Головним виховним завданням олімпійського руху вважаємо формування в майбутнього вчителя гармонії через спорт. П'єр де Кубертен підкреслював, що олімпійський рух може стати школою виховання шляхетності і моральної чистоти, так само як фізичної витривалості і сили; формувати характер і зміцнювати моральну силу, а тому сприяти гармонійному розвитку людини.

Підкреслюючи, що без знань минулого ми не змогли б зрозуміти майбутнє, Кубертен висловлював надію на те, що історія реалізує всі інтелектуальні компоненти, у тому числі й олімпізм, котрий також належить історії. Він відмічав, що Олімпійські ігри мають педагогічний аспект, котрий як і у минулому, сфокусувався на культі молоді і колективної думки народів [3, с. 4-5].

Важливим у цій роботі є зміна світогляду науково-педагогічного колективу, ставлення його до самого себе, до студентів, розуміння важливості фізкультурно-спортивної діяльності та ролі олімпійського руху у їхньому вихованні.

У вищих навчальних закладах нами було визначено, що студентське самоврядування є особливою формою ініціативної, самостійної, суспільно корисної діяльності студентів із упровадження олімпійського руху у навчально-виховний процес. За свідченням М. Гриньової, студентське самоврядування є потужним стимулом підвищення активності студентів і вузівських колективів [1, с. 14]. Активна участь студентів вишів у здійсненні процесу самоврядування дозволила вищим навчальним закладам стати центром пропаганди олімпійських ідеалів і цінностей серед сучасної молоді.

Дієвою формою впровадження олімпійського руху у виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язберезувальному середовищі вищого навчального закладу, на наш погляд, є кураторські години з метою вироблення у студентів умінь працювати з навчальною, олімпійською літературою, логічно мислити й алгоритмізувати різноманітні, у тому числі й навчально-виховні завдання та життєві ситуації.

Для підвищення зацікавленості майбутніх фахівців у набутті знань з олімпійської тематики було організовано роботу олімпійського кабінету, основними напрямка-

ми якого є: презентація олімпійської літератури, пошукова та науково-дослідна робота.

Враховуючи те, що колектив науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів використовує педагогічні технології, які дозволяють упроваджувати педагогіку співробітництва, здійснювати навчально-пізнавальну та виховну діяльність на кращих традиціях світової і вітчизняної історії та культури, пропагуючи ідеї людяності, добра, миру, справедливості, честі [2, с. 164-165], сприяти досягненню кожним студентом найвищого рівня знань, умінь і навичок, опанування різними видами здоров'язбережувальної діяльності, ми пропонуємо впровадження олімпійського руху через проведення олімпійських тижнів.

Для цього було розроблено відповідні плани проведення олімпійських тижнів та запропоновано такі заходи: змагання з олімпійських видів спорту; презентація з показовими виступами виду спорту; товариські зустрічі між викладачами та студентами; туристичні походи; конкурс на кращий спортивний репортаж з олімпійської тематики; нагородження кращих спортсменів тощо.

З метою впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів нами було використано контекстний вид інтеграції через аудиторні форми занять навчальних дисциплін: «Історія фізичної культури», «Олімпійський спорт», «Історія України», «Теорія і методика фізичного виховання», «Фізичне виховання», «Теорія і методика викладання плавання», «Теорія і методика викладання легкої атлетики», «Теорія і методика викладання спортивних ігор», до змісту яких входили питання олімпійської тематики, олімпійські вікторини.

Висновки і перспективи (Discussion). Отже, олімпійський рух є важливим мотиваційним чинником у вихованні особистості майбутнього вчителя вищого навчального закладу в дусі олімпійських цінностей, спрямовує їх на розвиток соціального, психічного, духовного та фізичного здоров'я, сприяє до здоров'язбережування, формує олімпійські знання, залучає до активних занять фізкультурно-спортивною діяльністю, передбачає проведення таких заходів як-от: олімпійський день, олімпійський тиждень, олімпійські вікторини, олімпійські читання, майстер-класи з учасниками олімпійських ігор тощо. Унікальна сила олімпійського руху полягає у його здатності вселяти мрію у молоде покоління, а олімпійський приклад спонукає майбутнього фахівця до наслідування зразків поведінки і тим самим активно формує свідомість, підсвідомість, переконання, почуття майбутніх спеціалістів у здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у вивченні питання виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу.

Список використаних джерел

1. Гриньова М. Студентське самоврядування: стан, проблеми і завдання / М. Гриньова // зб. наук. праць за матеріалами Всеукр. студ. наук. практ. конф. «Виховання особистісних якостей майбутніх фахівців у системі студентського самоврядування», (м. Полтава, 24–25 квітня 2009 р.) / Полтавська обласна рада, Полтавська міська рада, кафедра пед. майстерності Полт. держ.пед. ун-ту імені В. Г. Короленка та ін. Полтава, 2009. – С. 13–16.
2. Єрмолова В. М. Олімпійська освіта : теорія і практика: навч. посіб. / В. М. Єрмолова. – К., 2011. – 335 с.
3. Єрмолова В. М. 10 уроків із П'єром де Кубертенем : метод. посіб. / В. М. Єрмолова. – Київ, 2016. – 236 с.

4. Куроченко І. О. Організація олімпійського руху / Іван Опанасович Куроченко. – Бровари : АНФ ГРУП, 2012. – 274 с.

References

1. Hryniowa M. (2009). Studentske samovriaduvannia: stan, problemy i zavdannia [Student self-government: condition, problems and tasks]:materials Allukr. stud. scien.-pract. conf. Education of personal qualities of future specialists in the system of student self-government. – Poltava, 13-16.
2. Yermolova V. M. (2011). Olimpiiska osvita : teoriia i praktyka [Olympic education: theory and practice]. Kiev, 335.
3. Ermolova V. M. (2016). 10 urokiv iz Pierom de Kubertenom [10 lessons with Pierre de Coubertin]. Kyiv, 2016, 236.
4. Kurochenko I. O. (2012) Orhanizatsiia olimpiiskoho rukhu [Organization of the Olympic Movement]. Brovary: ANF GROUP, 274.

ВНЕДРЕНИЕ ОЛИМПИЙСКОГО ДВИЖЕНИЯ В ВОСПИТАНИЕ ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ В ЗДОРОВЬЕСОХРАНЯЮЩЕЙ СРЕДЕ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ Е.О.МОМОТ

Аннотация. В статье раскрыты вопросы внедрения олимпийского движения в воспитание личности будущего учителя в здоровьесохраняющей среде высшего учебного заведения. Отражено модель внедрения олимпийского образования в учебно-воспитательный процесс высших учебных заведений. Раскрыта структура Полтавского областного отделения Олимпийской академии Украины.

Ключевые слова: олимпийское движение, воспитание, здоровьесохраняющая среда, личность будущего учителя, высшее учебное заведение.

IMPLEMENTATION OF THE OLYMPIC MOVEMENT IN EDUCATION OF THE PERSONALITY OF THE FUTURE TEACHER IN HEALTHY ENVIRONMENT OF HIGH SCHOOL

O. O. Momot

Abstract. The article covers the issue of the introduction of the Olympic movement in upbringing the personality of the future teacher in the healthy environment of the high school, which directs future specialists to the development of social, mental, spiritual and physical health, promotes healthcare, forms the Olympic knowledge, involves active activities in physical culture and sports activities. The model of implementation of Olympic education in the educational process of institutions of higher education is shown. The structure of Poltava regional branch of the Olympic academy of Ukraine is revealed.

Key words: Olympic movement, education, healthy environment, personality of the future teacher, high school.